

До протоколу № 215
від 16 вересня 2026 року

ВИСНОВОК

до проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України
щодо окремих питань сертифікації педагогічних працівників»
(реєстр. № 15520 від 17.08.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 16 вересня 2026 року на своєму засіданні (протокол № 215) розглянув в межах предметів свого відання проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань сертифікації педагогічних працівників» (реєстр. № 15520 від 17.08.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його метою є вдосконалення процедури сертифікації педагогічних працівників через узгодження строку дії сертифіката з міжтестастійним періодом та забезпечення раціонального використання бюджетних, кадрових і організаційних ресурсів у сфері освіти.

Запропоновані зміни розроблені на виконання підпункту 5 пункту 7 протоколу № 52 засідання Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року щодо оптимізації видатків та підвищення результативності використання коштів державного бюджету, які спрямовуються на сертифікацію педагогічних працівників у сферах початкової та базової середньої освіти.

Прийняття проєкту акта обумовлене необхідністю усунення нормативної невідповідності між трирічним терміном дії сертифіката та п'ятирічним міжтестастійним періодом, що наразі призводить до надмірного адміністративного й психологічного навантаження на освітян через дублювання процедур оцінювання в межах одного циклу. Збільшення строку дії сертифіката до п'яти років дозволить синхронізувати процеси сертифікації та атестації, забезпечивши раціональне використання бюджетних і кадрових ресурсів.

Законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», якими, зокрема, передбачено зміну періодичності проходження сертифікації педагогічними працівниками та збільшення терміну дії сертифіката за результатами її успішного проходження з трьох до п'яти років.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює такі основні зауваження до законопроекту.

Пункт 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту потребує редакційного вдосконалення, оскільки містить низку аспектів, що можуть спричинити його неоднозначне тлумачення.

Зокрема, у формулюванні «у календарному році, в якому закінчується строк дії таких сертифікатів» не визначається, чи мають педагогічні працівники право на реєстрацію протягом усього року, чи лише у спеціально встановлений уповноваженим органом період.

Крім того, конструкція «подаальша сертифікація здійснюється відповідно до...» потребує уточнення, оскільки не встановлено момент, з якого припиняється застосування перехідного механізму та починає діяти загальний порядок проходження сертифікації.

Відповідно до правил оформлення проектів законів та вимог законодавчої техніки перехідні положення не можуть міститися в законопроектах про внесення змін до інших законів. Тому назва розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту потребує коригування.

Міністерство освіти і науки України є розробником цього законопроекту та в межах компетенції підтримує його прийняття.

Міністерство фінансів України в межах компетенції не має зауважень до законопроекту та зазначає, що прийняття законопроекту не потребуватиме додаткових видатків державного та місцевих бюджетів. Реалізація законопроекту у разі його прийняття має здійснюватися за рахунок та в межах видатків на освіту, врахованих у відповідних бюджетах.

Державна служба якості освіти України підтримує законопроект та пропонує прийняти його за основу.

Національна академія правових наук України (далі – НАПрН) надає науково-правові висновки підготовлені фахівцями Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування та Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені Ф.Г. Бурчака із зауваженнями та пропозиціями до законопроекту.

Зокрема, НАПрН звертає увагу на такі питання:

1. *Щодо правового режиму сертифікатів, виданих у перехідний період.*

НАПрН звертає увагу на юридично-технічну невизначеність щодо правового статусу сертифікатів, виданих 31 грудня 2026 року, який є робочим днем, та пропонує чітко визначити момент початку перебігу п'ятирічного строку їх дії.

Крім того, запропоновані перехідні положення не врегульовують належним чином правовий статус усіх сертифікатів, виданих у період між набранням чинності Законом та 31 грудня 2026 року, а також сертифікатів, які можуть бути

видані після 31 грудня 2026 року у разі, якщо Закон на той момент ще не набере чинності.

У зв'язку з цим НАПрН вважає доцільним уточнити перехідні положення законопроекту та встановити єдиний і чіткий правовий режим для всіх сертифікатів, виданих у перехідний період, із визначенням строків їх дії та права педагогічних працівників на проходження чергової сертифікації.

2. Щодо строків набрання чинності та введення в дію Закону.

З метою забезпечення достатнього часу для приведення Кабінетом Міністрів України та Міністерством освіти і науки України нормативно-правових актів у відповідність із Законом НАПрН пропонує розмежувати момент набрання чинності Законом та момент його введення в дію, передбачивши набрання ним чинності з дня, наступного за днем його опублікування, а введення в дію - з 1 січня 2027 року.

3. Щодо недопущення нерівного правового становища педагогічних працівників.

НАПрН звертає увагу, що набрання чинності Законом у період завершення поточної сертифікаційної кампанії може призвести до різного правового регулювання строків дії сертифікатів для педагогічних працівників, які перебувають у фактично однаковому правовому становищі. Залежність строку дії сертифіката від суто технічної дати внесення відповідних відомостей до Реєстру може створити ризики порушення принципів рівності та недопущення дискримінації.

У зв'язку з цим НАПрН вважає необхідним передбачити чіткі та недвозначні перехідні положення, які забезпечуватимуть однаковий правовий підхід до визначення строку дії сертифікатів для учасників відповідної сертифікаційної кампанії незалежно від дати внесення відомостей до Реєстру.

Національна академія педагогічних наук України надає свої зауваження та пропозиції до зазначеного проєкту Закону, зокрема щодо наступного.

У розділі II «Прикінцеві та перехідні положення», пункт 2 (абзац третій, щодо права на проходження чергової сертифікації в році закінчення строку дії поточного сертифіката) доцільно визначити чіткий регламент часових рамок реєстрації (наприклад, відкриття реєстрації за 3–6 місяців до завершення дії поточного сертифіката) та збереження правових підстав для виплати стимулюючих надбавок до підведення підсумків чергової сертифікації.

Це унеможливить виникнення часового розриву у виплаті надбавок педагогам через технічні чи календарні затримки у процедурі.

Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні підтримує законопроект, але разом з тим вважає за доцільне передбачити у пункті 2 Прикінцевих та перехідних положень законопроекту норму, що сертифікати педагогічних працівників, видані до набрання чинності цим Законом, є чинними протягом п'ятирічного (не менше) терміну, який обчислюється від дати їх видання. Таке унормування забезпечить однакові права педагогічних працівників на термін дії сертифікатів, незалежно від дати їх видання та змін законодавства щодо збільшення тривалості дії сертифікатів.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти, детально розглянувши на своєму засіданні 14 вересня 2026 року законопроект № 15520 та надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами розгляду законопроекту на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу, а також у порядку здійснення контрольних функцій розглянути на одному з чергових засідань Комітету контрольне питання щодо організації та проведення сертифікації педагогічних працівників.

Заслухавши та широко обговоривши інформацію Голови Комітету Бабака С.В., заступника Голови Комітету Колебошина С.В. та народного депутата України – члена Комітету Кириленка І.Г. **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1.1. Відповідно до частини третьої статті 93 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» включити до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань сертифікації педагогічних працівників» (реєстр. № 15520 від 17.08.2026), поданий Кабінетом Міністрів України.

1.2. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань сертифікації педагогічних працівників» (реєстр. № 15520 від 17.08.2026), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та доручити Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій підготувати його до другого читання.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій Бабака С.В.

3. У порядку здійснення контрольних функцій розглянути на одному з чергових засідань Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій контрольне питання щодо організації та проведення сертифікації педагогічних працівників.

Голова Комітету

Сергій БАБАК